

SLOVENSKI NAROD.

Iskajo vsek dan svojo, izvenredno modro in praznično.
Inserati: Prostor 1 m/m x 54 m/m za navadne in male oglase 40 vin., za uradne razglase 60 vin., za poslano in reklame 1 K. — Pri naročilu nad 10 objav popust.
 Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znak za odgovor.
Upravišтво „Slov. Naroda“ in „Narodna Tiskarna“ Knaflcova ulica št. 5, pritličje. — Telefon št. 98.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

v Jugoslaviji:		V inozemstvu:	
celoletno naprej plačan	K 84—	celoletno	K 95—
polletno	42—	polletno	50—
3 mesečno	21—	3 mesečno	26—
1	7—		9—

Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vredno 200 po nakaznici. Na samo pismena naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflcova ulica št. 5, I. nadstropje. Telefon št. 34.

Dopolne sprejema se podpisane in nadstropne frankovane. Rokopisov ne vrača.

Posamezna številka velja 40 vinarjev.

Važnost Koroškega s stališča politične geografije.*

Vojvodstvo Koroško je tvorilo do jeseni leta 1918. eno od provincij v bivšem avstrijskem cesarstvu. Sever in zapad iste zemlje je obljuben z Nemci, jugovzhodni del pa s Slovenci. Slovenski narod se je odrekel Avstriji in vsake zveze z Nemci in tvori danes integralni del kraljestva Srbov, Hrvatov in Slovencev (SHS). Potrebno je ugotoviti mejo med obema etničnima elementoma na Koroškem, da bi obenem postala i politična meja države SHS v ovi deželi.

Površina vojvodstva koroškega meri 10.328 km² in šteje po oficijelnem ljudskem štetju od leta 1910. skupno 389.740 prebivalcev. Od teh sta dvestotina nemški, a ostala tretjina je slovenska (120.510). Kakor je to dognal profesor M. Potočnik po metodi objektivnega strokovnjaka. Slovenci zavzemajo 3253 km² celokupne vojvodine, torej eno tretjino površine, kar razmeroma odgovarja številu slovenskih prebivalcev. O zgodovinski statistiki in pomikanju jezikovne meje od severa na jug, to je na škodo slovenskega življa, se bode govorilo v posebnem poglavju drugega spisa.

Koroško ima v glavnem obliko pravokotnika, katerega dolge strani tvorijo na severu in jugu grebeni visokih planin: na severu kristalaste visoke Ture (Hohe Tauern, Grossglockner — Veliki Golek, 3796 m), a na jugu Karnijske Alpe (Podnik), Karavanke (Stol 2239 m) in Savinjske Alpe (Grintavec 2559 m). Navzodu teče meja med Koroškim in Štajerskim po slemenn Gorice ali v nemškem izgovoru Koralpe (2141 metrov), ki je sestavljena od kristalastega kamenja. Na svojem zahodu se dotika vojvodstvo Koroško vzhodne meje Tirola. Koroško ima v glavnem gorat značaj, samo se izmed poedinih planin v področju Južnih Apeniških Alp (Südtiroler Kalkalpen) razprostirajo rečne doline v zapadnovzhodni smeri. Negde se ove ozke doline razširjajo v kotline (Celovško polje) ali pa dajo mesta jezerom (Vrbsko jezero — Wörthersee; Millstätter jezero — Millstättersee; Blaško jezero — Faakersee), ki poletu privabljajo zaradi svoje slikovitosti mnogo tujcev in turistov iz daleč. Letna kopališča (kurorti) Poreče (Pörschach), Vrba (Velden), ki so še na slovenskem terenu, so poznana izven Koroškega pri tujcih. V glavnem je sever in zapad dežele, kjer živijo Nemci, gorat, dočim je slovenski jugozapad nižji in obdaren s polji Največje polje je Celovško polje, ki se proteže na zapad do Beljaka. V njem se je okoli leta 1600. p. Kr. izkristalizovala slo-

venska država (Karantanija), na njem je stala prestolnica skozi celi zgodnji srednji vek (Krnki grad) in tudi današnje glavno mesto Koroškega, Celovec, leži na tem polju. Tu je središče vsega kulturnega in političnega življenja vojvodine Koroške, a posebno še slovenskega jugovzhoda dežele.

Koroške reke in potoki pritekajo razen malih izjem Dravi, ki njihovo vodo odvodi Črnemu morju. Razvodje med Adrijo in Pontom leži pri slovenski vasi Zabnice, 814 m iznad morske površine. Od tukaj se svet nžnjava proti italijanski meji (Pontabeli 571 m), kakor tudi v smeri k Beljaku (Villach 508 metrov).

Koroško ni dežela poljedelstva, niti vinoreje, ker se temu protivi njena plastika in njeno podnebje, temveč je v glavnem sposobna za živinorejo (pastirstvo), mlekarstvo, gozdarstvo ter zlasti rudarstvo. V geološkem pogledu se odlikujejo planine kristalastih metamorfnih slojev, ki ležijo severno od Drave (Ture, Noriške Alpe, Svinška planina, Korica), po bogastvu mineralov. Posebno je treba naglasiti produkcijo železa, ki je bila poznana pri starih Rimljanih, kakor zaradi obilnosti, tako tudi zaradi dobre kakovosti. Rimski rudnik Candalica je še danes pod imenom Hüttenberg najvažnejši kraj na Koroškem za toplotne železne rude. Na jugu Drave nahaja se svinec na več mestih: Plajberk, Možica, Rajbelj in v obilni meri.

Po ozkih koridorih, ki jih tvori Drava in njeni pritoki, vezan je promet nemškega Hinterlanda tam do Münchena in Hamburga s Trstom in Istro in ostalimi jugoslovanskimi deželami. Pri zlivu reke Zile v Dravo, to je pri mestecu Beljaku (Villach), križajo se komunikacijske linije, koje vode na eni strani v Tirol in v Bavarsko, na drugi strani pak u južno me pravcu preko Pontele v Furlanijo, preko Predila v Goriško i Istro, preko Podkorena pri izviru Save v Kranjsko, a po dolini Drave u jugovzhodni smeri u jugoslovansko Panonijo i na Balkanski polotok. Malo mestece Beljak na dotiku Jugoslav. (12 milj.) s silno nemško nacijo (75 milijonov) nima lokalni politični značaj, kakor to mnogi mislijo, ampak bo od svetovno politične važnosti, komu bode pripadel Beljak, ki tvori s Celovcem in Tribnem strateški in ekonomski ključ, važan za Jugoslavoane, da bi se lažje branili, pripraven za Nemce za ogražanje in teroriziranje jugoslovanske države. Odgovorni državnik na svetovni konferenci miru naj si dobro premisli, komu prisodijo Beljak, ali državi malobrojnih Jugoslovancov (SHS), ali pa Nemški Avstriji, koja se bo brez dvoma prej ali slej pridružila Veliki Nemški (Gross Deutschland).

Beljak v rokah Nemcev znači sigurno germanizacijo Trsta in celokupnega slovenskega terena izmed onih

dveh točk, a to je germanizacija poknežene grofije Goriške. V rokah Italijanov ne bo namreč imel Trst nikake pozadine, od katere bi mogel črpati svojo življensko silo, ker Italijanom samim (Benečija, istočasno Lombardija) bo beneška luka bližja in cenejša za njihov eksport in import, nego oddaljeni Trst, in tako bo ostal Trst brez italijanskega in brez narodnega rezervarja, iz kojega bi črpal svojo komercijalno silo. Tako ostanje samo Nemci in Jugoslavoane, da rešijo življenje in obstanek Trsta. Jugoslavoane ne bodo hoteli iz poznatih političnih razlogov, i tako bodo morali Italijani pustiti v Trst Nemce, koji bodo za v kratkem času mirnim potom popolno osvojili Adrijo in Balkanski polotok za svojo ekonomsko domeno. Dolina Drave je staro razbojišče izmed Nemcev in Jugoslav. tam od kraja VI. po Kr. stoletja naprej. V Dolini gornje Drave so imeli Nemci običaj da zbira- jo svoje vojne čete iz Bavarske in da tu prikupljeni in zedinjeni prodirajo čez Dravo k Tržaškemu zalivu ali pa na jugoslovanski Balkan.

Beljak, ki leži na staroslovanskem terenu (še l. 1849 bilo je njegovo predmestje slovansko) mora iz navedenih vzrokov pripasti državi SHS. V tem slučaju, v rokah Jugoslovancov bo Beljak značil sigurno kontrolo nad gibanji in podvzetji Nemcev, pa bilo to vojaške ali komercijalne narave.

Važnost Beljaka kot strateg. in ekonomsk. ključa je dobro izprevidel Napoleon I. in ga zato ni hotel v Schöbrunskem miru (1819) pustiti pri Avstriji, niti ga je dal od njega tvoriti kraljevini Italiji, ampak ga je priplopi Istri koja je bila v etničnem pogledu jugoslovanska in se je razprostirala od Beljaka na jug do Črnogorske meje. Mesta Gorica, Trst, Reka, Zadar, Split leže na Balkanskem polotoku in po principu Gladstonovom »Balkan Balkanskim narodima, morala bi jih konferencija Miru pripaditi kraljevstvu Srbov, Hrvatov, in Slovencev. Ako to ne bo tako, ova mesta bodo prej ali slej po sili prirode področena tam kamor spadajo.

Pariz, 2. aprila 1919.

Niko Zupančič
 član delegacije kraljestva SHS. na
 mirovni konferenciji.

Vladislav Fabjančič.

„Mir narodov“.

Pariz, 17. aprila 1919.

Pred dvema dnevmi je začela »četvorica« pretrpeti vprašanje italijansko-jugoslovanskih meja. Torej se vendar enkrat lotili te brez dvoma najkočljivejše zadeve. Kaj so možje sklenili to boste gotovo telegrafskim potom že zdavnaj prej zvedeli, predno dospo moje pismo v Ljubljano. Vendar bo morskoga zanimajo zvedeti,

kako se »sklepa o usodi narodov« tu v Parizu.

Ta četvorica se je zaprla v sobo. Tam se ti štirje kakor kakšni olimpijski bogovi posvetujejo, kaj bodo ukrenili z nami ubogimi Jugoslavoani. Da bi k tem posvetovanjem povabili jugoslovansko delegacijo ali vsaj enega delegata, to jim niti v glavo ne pade. Gospodje: Pašić, dr. Trumbić in dr. Zolger morajo lepo mirno čakati v hotelu »Beau site« v Rue de Presbourg, medtem ko oblastniki sveta vadijajo za jugoslovansko kožo. Da ne bo pomote: to se imenuje samoodločba narodov. O Trstu in o Goriškem se sploh ne pogovarjajo, ker to je »izven debate«, gre se le za Reko in za Dalmacijo. Amerika je menda »za nas« in baje tudi Anglija. No, pa to ste gotovo že zvedeli telegrafskim potom.

Ti ljubi dvanajstmilijonski jugoslovanski narod, tako vadijajo nad teboj štirje možje! Pripravljajo Ti mir, ki je nož v Tvoje srce, mir, ki je začetek neizprosne boja na življenje in smrt, za pravico in poštenje. Zapadna Evropa je udarjena s slepoto; meščanska in kapitalistična Francija je pilana od zmage in misli, da ima že cel svet pod svojimi nogami. Samo da vidite, kako postopajo proti domačemu proletarijatu, nekako tako kot da je z Nemci vred bil tepen v tej vojni tudi proletarijat celega sveta. Na Francoskem danes besni skrajna reakcija. Vendar ta reakcija ne bo imela dolgega življenja, ker se ljudske množice čimdalje bolj energično gibljejo. Nesreča je pač, da se mir sklepa baš v času, ko ima reakcija še toliko moči. Pametni Francozje trepetajo za usodo svoje dežele radi norosti njenih vladodržcev in s strahom čimdalje večje mase uvidevajo, da tiger Clémenceau vodi Francijo v prepad...

Mir, ki se sklepa v Parizu, je čisti mir krivice, nasilja, brezvestnosti. Predvsem pa je to mir neskočne slepote. Francoski vladodržci iščejo zavestnikov po celem svetu. Ali oni jih ne iščejo za francoski narod, ki zasluži simpatije, temveč za francosko vladajočo kasto. Zato ni čudno, če so izbrali baš take kompanjone kot so Italijan Sonnino, Rumun Bratiano itd. Glejte, koga protežirajo, pa boste videli, da je to družba, v katero nikar ne uvajati jugoslovanski narod. Mi lahko zahvalimo Boga in okoliščine, da ne sedimo za isto mizo s temi izvoljenci. Ker ta »milost« bi se v prav kratkem času strahovito maščevala nad nami samimi...

Ko so ti veliki duhovni sklenili tak »mir«, ali se bomo mi Jugoslavoane udajali otožnim mislim? Ne in ne! Uvidimo raje, da je celo sreča za nas, da nas Antanta ni božala, ker bi nas to božanje lahko bilo hipnotiziralo in vzbudilo v nas megalomanijo in reakcionarstvo, kakor pri drugih ljubljencih zapadnih oblastnikov, n. pr. pri Rumunih, Poljakih, tudi Čehih.

Zahtevamo pravico in samo pravico, pravico zase kot narod, pravico tudi za vse druge narode. Dajmo pravico vsem članom in slojem svojega naroda in privoščimo jo pripadnikom vseh drugih narodov. Dvajseto stoletje je napočilo v znaku evangelja, ki prihaja od Amerike, — kakor je prišel prvi evangelj pred dva tisoč leti...

Učimo se iz domače zgodovine. Ko je prišlo na Slovensko krščanstvo, ga velik del naroda ni hotel sprejeti in moralo mu je biti vsiljeno šele z ognjem in mečem. Pri tej operaciji smo zgubili ogromni del svojega nacionalnega teritorija. Nikar ne ponavljamo sedaj, ko prihaja drugi evangelj, kaj podobnega. Hodimo vsopredno s korakom časa.

Ne jokajmo se radi obnašanja motogcev v Parizu. Bil je čas, ko je tudi Babilon bilo neizmerno mesto; danes še trava ne raste na pesku, ki ga pokriva...

O umetniški vzgoji našega naroda.

Misli in predlogi k prenosni nakližbel Fr. Suher (Dolje).

Kakor razvijamo čut za godbo in gojimo sluh, tako nam je gojiti čut za lepoto vpadljivejša umetniške spretnosti s tem, da gojimo tiste organe, ki so delavni, kadar se vpadljivejši umetnik: to je namreč oko in roka! Če zdavnaj so spoznali pedagogi to potrebo in že zdavnaj so jo uspešno gojili umetniki, če ne pri nas, pa v Ameriki, Angliji, Franciji in Nemčiji. — Zlasti umetniki trdijo, pa prigovarjajo jim tudi učenjaki na univerzah v vseh strokah, da celo izobraženež ne more brez umetniške pravilnega gledanja. Ni mogote trditve kar na hip razložiti. Maral kdo je ne verjame, ker niti ne ve, česa nima. Saj tudi slepec ne pograbi lepote barv, če jih ni nikdar videl. Lahko pa bi bilo to resnico dokazati na stotine zgledov, — prav drastičnih zgledov. — Zlasti se to kaže pri risanju, kake nedostotno razvit je vid. — Učenec ne vidi, kako teče črta, ne vidi oblike, ne sence, ne barve. Šele ko ga učitelj opozori, zaznava to, mimo česar je prešel. — Takih nedostotkov odkrije risarski ponk na stotine. — Pa tudi v navadnem življenju imamo obilo to sam spadatajčih zgledov. Vsaki dan po večkrat gledaš na svojo uro. Pa če te praskam, kako je pisana številka štiri, napiši jo! — v večini slučajev ne boš tega znal, ker nisi opazoval savetno! — Učenec, ki je imel učitelja leto dni, se ne ve, spomniti, kake brki ima; če ga hipoma nepravilnega praskaš, ti jih ne bo znal popisati. Otroci narobe ližijo okna na streho, če tudi bi mu bilo baš

LISTEK.

Albert Št.:

Nekoliko o naši narodni noši.

(Dolje.)

S tem sem opisal najvažnejše tipe ženske in moške slovenske narodne noše. Jih je pa več, saj jih je v »Carinoliht« iz leta 1844. opisanih dvanajst samo iz Kranjskega.

Ker utegnejo marsikoga zanimati tudi starejši opisi slovenskih narodnih noš, hočem tu nekatere navesti. Pri nošah štajerskih Slovencev sem že omenil, da je že leta 1227. opisal narodno nošo Lichtenstein.

V knjigi »Goriška in Gradišanska« pa piše S. Rutar na strani 67., da nam je srednjeveško kmetko nošo opisal Francesco di Toppo o priložnosti slovenskega shoda patrijarha Bertranda v Akvilejo (28. oktobra 1334). Tam čitamo:

»Prihajali so prebivalci iz kraških gora s temnimi kapami, z rdečim čopom, obšitimi s kožuvinno ali vidrovino. Nosili so sive jopiče in kratke hlače, ki so mahljale brez gumbov pod kolonom, in izpod njih so se kazale rdeče ali pa višnjeve dolge nogavice. Nekateri so nosili tudi visoke, debele in podkovane škornje, ter držali v rokah ali pa na ramo naslonjeno debelo gorjačo. Prišle so žene s Kranjskega, ki so

na oni strani Goriškega, in so nosile na glavi bele strnjeno ruto, ki je visela po hrbtu doli, ter ga deloma zakrivala. Imele so bele ali rdeče modrice in z raznobirnimi trakovi obšito krilo. Na nogah so nosile čevlje, ki so bili z jermeni dobro vezani. Bile so večinoma plavalase (blondine), imele so kot nebo višnjeve oči in mnoge tudi pege v obrazu. Na prvi pogled kazale so več moči in zdravja kot pa dražesti in mičnosti. Furlanske žene so se malo razločevale od Kranjcev. Nosile so krajše in bolj kvadratne rute, daljša krila, čevlje bolj nizke in manj okorne. Mnoge med njimi so imele prav črne lase, bliščeče oči, s svojimi lahkim obnašanjem vabile so k ljubezni, k veselju. Furlani so nosili bel usnjat pas s širokim sklepencem od spredaj in ob tem je visela na verižici zakrivljena sekirica.

Valvazor opisuje v svojem slovečem delu: »Die Ehre des Herzogtums Krain« (1669) narodno nošo Gorenjcev, Dolencev, Uskokov, Kraševcev in Istrijanov.

Gorenjci so v njegovem času nosili: črna klobuk, kratak suknjič in kratke hlače, oboje iz rujnave suknja; dolgo, črno suknjo iz gorenjskega suknja, nogavice in škornje.

Tovorniki so imeli pri srajci okrogel vratnik; čez srajco so bili prepasani s širokim, črnim pasom iz usnja, hlače so imeli črne ali bele, platnene; čevlje črne; dolge lase in dolgo brado.

Gorenjke so imele platneno pečo; krilo iz belega ali črnega platna; moder je bil druge barve kot krilo; imele so platnen predpasnik, debel štiri prste širok, moder, tkan pas in železen ali meden sklepavec; krog vratu belo, platneno ruto; bele ali rdeče nogavice; škornje ali čevlje; pozimi kožuho.

Obleka Dolencev: klobuk, pozimi kapa; srajca, ponekod z visokim ovratnikom; kratak jopič z rtaštim, štiroglatim ali zaokroženim vratnikom; črn, usnjat pas. Lasje so bili dolgi ali od temena do ušes postrizeni tako, da je njih spodnji del tvarjal nekak venec, drugi zopet so si pustili nad čelom čop las; pustili so si rasti brado.

Dolence so bile oblečene kakor Gorenjke, le predpasnika niso imele; obute so bile v čevlje ali v nagubane škornje.

Noša Uskokov. Moški so se pokrivali z majhno čepico; nosili so hlače in jopič iz barvanega platna ter opanke. Bili so ostrizeni, le nad čelom so si pustili čop las.

Ženske so imele na glavi pisano, platneno ruto. Nosili so rdeče ali drugobaro krilo, rokavce, dolgo vrhno suknjo brez rokavov in opanke.

Krašovci so nosili velike kape; široke spodaj ne zavezane hlače iz debelega suknja in kratak jopič.

Kraševke so imele belo pečo na glavi; belo dolgi srajci podobno obleko z rokavi, okrašeno z kožuvinno; črno dolgo jopo, ki se spredaj ni zapenjala, čez to moder ali rdeč pas; rdeče nogavice; črne čevlje, okrašene z belo krpicco.

V Istri so bili moški tako oblečeni kakor Kraševci, pokrivali so se tudi s klobukom.

Žene niso imele peč, ampak naguban platnen robec; srajco z rokavi, ki so bili ob zapetju pisano vezeni; opanke.

Obleko starih Slovanov na Kranjskem opisuje Anton Lihart v svoji knjigi: »Versuch einer Geschichte von Krain und den übrigen Ländern der südlichen Slaven Österreichs«, 2. zvezek (Ljubljana, leta 1791.), na strani 310, takole:

»Kranjci so nosili nekoč kakor Hrvati, dolge, široke hlače. Nogavice niso poznali. Ogrinjali so se v plašč brez rokavov, pozneje so mu prikrojili še rokave in nastala je suknja. Telovnika prvotno niso poznali. Pokrivali so se s klobukom, nosili so pa tudi čepice raznih oblik.

Obuvalo, ki prvotno ni moglo biti bolje od hrvatskih opank, so imenovali »črevlje«. So to debeli podplati, ki so zgoraj do gležnjev privezani z jermeni. Škornjev niso nosili, ker jih vsled dolgih hlač niso rabili.

Obleka žensk je bila v starejših časih enaka moški.

Ženske so nosile krog vratu robec, ki je bil zarobljen (imel je rob — odtod tudi ime). S tem so si zakrivala prsa. Se sedaj je Slovankam priljubljeno, kar je obrobilenega, navitega, nagubanega. Iz takega robca je utegnil nastati srajčnik.

Na glavi so nosile »čepce« (prihaja od besede »čepi« — na glavi). Kranjke nosijo sedaj belo platneno ruto, ki jo imenujejo »pečo«. Ker se ta beseda sicer iz slovanskega jezika ne da izpeljati, se mi zdi verjetno, da so zamoglasnike zamenjali med seboj in se la to iriginalno pokrivalo Slovenk imenovalo »čepa«.

Dekleta so se razločevale od žena po vencu, imenovan »šapelja«. Šapelj je kake tri prste širok črn baržunat trak, ki je zadaj poшит z ločcem (bleščico). Lošč so nosile tudi na prsih. Prepasane so bile z medenim ali srebrnim pasom.

Lase so si spletale v dve kiti, ki sta viseli pri dekletih prosto, žene pa so tu ovijale krog medenega obroča, ki je bil spredaj na čelu pritrtjen s črnim trakom.

Vse Kranjke ljubijo gube. Nagubajo si krilo — mezlanko (italijansko: mezzalana, je pol iz volne, pol iz platna), vrh avbe srajčnik, na prsih in na rokavih ter nogavice.

(Dolje prihodnji.)

ako lahko, da jih načrta na pravo mesto v skladu s tem — Vse to zato, ker ne gledamo zavedno in ne znamo gledati. Iz tega sledi, da se mora zavedno gledati učiti se na najnovejših predmetih, koliko tembolj na umetninah, če jih hočemo umeti in se udeležiti njihovega vzgojnega učinka.

Tembolj je še treba vzgoje tipa in roke, da to izrazimo, kar gledamo, da postane roka služni instrument naše volje.

Vse težnje današnjih smeri v prenovi ljudske vzgoje slone na tem principu in naj se zahtevajo potem delovno šole ali šole materialne kulture ali česar koli. — Prvi pogoj je, da se nam razvije oko, čut za umernost in lepoto — ter roka. Vse to se stori z delom.

Ako otrok vzame v roko ilovico in modelira, služi temu namenu. Če rezlja deček na paši svojo piščal, svoj vozček za igračo, stavi hišo, riše kroge v pesku itd., vadi tedaj roko in oko. Deklica, ki dela iz cunj punčko, šiva, pleče, veže, si izobrazuje okus, roko in oko. Če bode prišla do veljave »delovna šola« ali »šola materialne kulture«, ne more biti njen namen drug, kakor da goji čut za lepoto v pravi smeri — v smeri uporabnosti predmeta, v smeri dopustljive in potrebne, estetične udobnosti v naši hiši in v javnosti. V tem pogledu je zastopal svoje nazore že Semper in kdor se za to zanima, najde pri njem pouka dovolj.

V naprednih šolah se je to že zdavnaj izvajalo. Deklice opravljajo ročna dela, goje cvetice, ornamentirajo same izdelke svoje ročnosti: prta, predpasnika, obleko itd. Tako delajo tudi dečki, negujejo vrt in izdelujejo praktično uporabne predmete iz lesa, kovine in kartona, ki jih krasijo z okraski svoje domišljije.

Torej višja čutila, roko in oko nam je izobraževati. »Delovna šola« in »šola materialne kulture« bosta storili to z uporabo materiala. — Material je pa drag. Da ga štedimo, nam je treba drugega sredstva, s katerim nam je možno štediti material in to je v prvi vrsti risanje, potem šele modeliranje, ki že zahteva več, če tudi ne drugega materiala. — Z modeliranjem naj bi se pričela vzgoja roke in očesa. To je najnaravnejše opravilo, ki najbolj ugađa otroškemu nagnenju po izraževanju predstave.

Ne glede na važnost modeliranja pa nam je govornik risanju, če hočemo govoriti o vzgoji k umetnosti in če naglašamo štedenje materiala v delavnici delovne ali druge praktične šole. — Vsak obrtnik, vsak umetnik si namreč najprej nariše predmet, ki ga hoče izvršiti. To stori, da si sproti more pojasniti predstave, ki jih hoče oživiti v svojem — umotvoru in naj si bo rokodelce ali umetnik; vsak ustvarja umotvor, če tudi, vsak v drugem smislu. Pa prej, ko mu vzraste njegova jasna predstava, izraža več svojih misli risaje na papirju in jih popravljaja, kakor mu treba; kajti kedar se začne misel izražati v materialu: lesu, jeklu, kamenu, mramorju, je vsaka poprava izključena. — Res je, kakor zastopa svoje nazore Strzygowski, risanje ni še umetnost; a risanje je prvo sredstvo za vzgojo k umetnosti v podobljajoče umetnosti poleg drugih v moderni šoli.

Utemeljiti pa nam je potrebo risanja tudi s psihološkega stališča. Risanje izraža predstave točneje, sigurneje, jasneje in trajnejše nego jezik. Ima torej v tem oziru prednost pred njim. Marsikaj se z jezikom ne da jasno izraziti, preprosta risla pa to stori. In če gre prednost besedi, ker nam predoči marsikaj hitro, gre prednost risli, ker nam podaja ves položaj predstave jasneje in trajno. — Spomnim se tu le situacijskih skic pri sodnih postopkih. Najgovornejši in najodgovornejši opis bi tega ne mogel povedati, kar podaja preprosta skica. Sme torej trditi Meissonier: »Še tako nedostaten obris da o kakih stvari natančneje predstavijo, kakor najboljše stavki. Risanje je absolutna resnica, in jezik resnice se mora povsod učiti.« — Moderni pedagog Förster posebno poudarja, kako goji risanje čut za resničnost.

Kakor je jezik le sredstvo za naše duševno izraževanje, tako tudi risanje, — pa v nekaterem oziru še v večji meri nego jezik. Oba nam odpirata vrata spoznanja in skrbita, da odpadajo iz se drobiže pečati, ki zapirajo vhod doznani v našo dušo. Oba snujeta pravilne nazore in slike o vsem realnem, kar nas obdaja in sta temelj razvoju vseh naših dušnih sil. Pa risanje stori to temeljitje, ker se opira na vid in stvarja podobe; kajti vse naše naziranje se vrši v podobah, za katerih jasnost imamo le tedaj jamstvo, če jih znamo tudi — seveda, če še tako preprosto — narisati.

(Dolje prihodati.)

Politične vesti.

Politični klub JDS ima svoj sestanek nocoj ob 8 v tajništva stranke Polnoštevilo!

Krajevna organizacija JDS v Borovnici je priredila na Velikonočni ponedeljek javen shod za Borovnice in okolico. Na shodu je poročal temeljito o političnem položaju g. dr. Ravnihar iz Ljubljane. Shod je bil tako mnogobrojno obiskan, da se je moral vršiti na prostem. Predsednik krajevnih organizacij g. Drašler iz Borovnice, ki je predsedoval shodu, je ob zaključku izrekel govorniku najtoplejšo zahvalo na njegovem podučnem govoru.

Naša posebna telefonična poročila iz Zagreba in brzojavna iz Beograda.

»JUGOSLAVIJA« ALI KRALJEVI-NA SHS?

Zagreb, 23. aprila. Današnji »Hrvat« priobčuje uvodnik pod naslovom: »SHS« ali »Jugoslavija«? Članek se bavi z vprašanjem, kako naj se imenuje naša država. Članek obsega tudi več dobrih misli in izvaja med drugim: Z nazivom »SHS« so hoteli preprečiti medsebojno ljubosumnost, s katero varujejo nekateri deli naroda svoje ime. Niso pa pri tem pomislili, da si s tem škodujejo pred zunanjim svetom, ker tako slabo dokumentirajo svoje narodno edinstvo, a tudi na znotraj vpliva ta trizalizem v imenu prej slabo, kakor dobro. Ljudje imajo vedno pred očmi, da smo vendarle tri različna plemena, ki se nečemo ujediniti. Zato ni čudno, da se je dvignil proti nazivu SHS dober del naše mlajše inteligence, zlasti pa naši emigranti v Ameriki, ki odločno zahtevajo, naj se dosežani uradni naziv SHS odpravi in nadomesti z imenom Jugoslavija. Ze dosežani meseci našega državnega ujedinitelja se pokazali, da bi tak naziv ne našel ne samo na nikak odpor, ampak da bi ga ljudstvo celo simpatično pozdravljalo. — »Hrvat« upa zato, da bo konstituenta, kakor v drugih bistvenih vprašanjih, tihočih se naše države, odločila tudi o imenu ter sprejela tudi za državo naslov »Jugoslavija«.

Škoda le, da pokvari članek viti svojih izvajanj, s katerimi se strinja tudi velik del slovenske inteligence, z neumnim koncem, do kakršnega zamore priti samo glasilo Starčevićancev. Članek je namreč našel tudi vzrok, zakaj so se odločili politiki za naziv »SHS«. Zgodilo se je to baže na pritisk srbskih radikalcev, ki upajo, da bo od nerodnega naziva »Kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev« ostal samo začetek, namreč »Kraljevina Srbov«. Na ta način bi bilo ustrezno njihovim velesrbskim stremiljenjem. Tej nesmiselni zlobnosti pridružuje »Hrvat« seveda še drug zloben napad na Demokrasko Stranko. Tudi to dolži, da seje med narodom razdor in da se namenoma in sistematično ogiblje izrazov »Jugoslavijac« in »jugoslovanski«.

KONSOLIDACIJA STRANK.

Zagreb, 23. aprila. Današnji »Hrvat« javlja iz Beograda: Staroradikalci so pričeli dogovore s nekaterimi političnimi skupinami iz Bosne, Hercegovine in Hrvatske. Zastopniki stranke so odpovali v Zagreb in Sarajevu, kjer bodo konference o ustanovitvi velike Jugoslovanske Stranke, ki naj tvori protitež proti Demokraskemu klubu.

PRENOS OSTANKOV ZRINSKI-FRANKOPANA.

Zagreb, 23. aprila. Ekshumiranje zemeljskih ostankov Zrinski-Frankopana je določeno za soboto 26. t. m. Že v soboto zvečer se odpelje poseben vlak iz Dunajskega Novega mesta preko Grada, Maribora in Zidanega mostu v Zagreb, kjer se bo vršil slovesen sprejem. Iz Zagreba je odpotovala danes v Dunajsko Novo mesto posebna delegacija zastopnikov zagrebških kulturnih društev in dijaštvo pod vodstvom ravnatelja vseučiliške knjižnice dr. Velimira Deželića.

ZBOROVANJE HRVATSKIH TRGOVCEV IN INDUSTRIJALCEV V ZAGREBU — KORUPCIJA PO HRVATSKIH ŽELEZNICAH.

Zagreb, 23. aprila. Včeraj se je vršila v trgovski zbornici konferenca hrvatskih trgovcev in industrijalcev o prometnih razmerah v Banovini. Zastopnik trgovskega društva je v svojem referatu ostro pobijal vladno tarifno politiko, ki onemogočuje vsako solidno trgovino, ker tarife vsak čas izpreminja in tako izključuje vsako zanesljivo kalkulacijo. Naši tarifi so sedaj tako visoki, kakor nikjer drugje v Evropi. Referent zahteva, da se ustvari zanesljiva tarifna podlaga in da se novi tarifi vedno pravčasno razglasi, ne pa, da se uvedejo kar čez noč, kar se je že parkrat zgodilo. Referent slika nadalje neverjetno korupcijo in razmere, ki vladajo sedaj po hrvatskih železnica. Že, da doseže vagon do namembne postaje, je treba vedno in vedno »mazati«. Na končni postaji valja sopot celo stotake, da postavijo vagon na tak tir, da ga je mogoče raztovoriti. Kljub temu pa zahteva železniška uprava velike pristojbine za obrambo blaga.

Na to naša kraljica na običajno vagonov na ravnih postajah po cele točno, dačim trpi celo naše javno življenje na pomankljivi vagonov. Po referentovem mnenju je glavna krivda za to nemoreno razmere v tem, da železniška uprava ne jamči več za pravočasno dostavo prevzočega blaga in da odklanja vsako odgovornost. S tem se goji zavest neodgovornosti, ki povzroča, da se vrši ves promet površno in malomarno. Ta neodgovornost je tudi kriva, da še vedno ni bilo mogoče zajeti epidemije tatvin in ropu po železnicah in to bo trajalo tako dolgo, dokler ne bode vsi uradniki solidarno odgovorni za sločine, ki se zgodijo v njihovem območju. — Zastopnik železniške nadzornik Bodnar se je izgovarjal a staro pesmijo o pomankljivi premoga in drugega materiala. Izjavil je, da je pomožni personal na železnici tako demoraliziran, kakor še nikdar poprej. Železniška uprava se je obrnila do vlade, da naj dovoli, da se dade vlakom na razpolago orožniška spremstva. Na zagrebških kolodvorih stoji danes okrog 400 neiztovorjenih vagonov. — Tekom nadaljnjega debata so iznesli govorniki naravnost neverjetne primere korupcije in tatvin v železniškem prometu. Neki trgovec je med drugim omenil, da mora plačati vsakokrat, kadar hoče imeti kak vagon, 400 do 2000 K napitnine. — Zastopnik železniške uprave je obljubil, da bo storil vse, da se odpravi te nedostatk. — Obljubil je!

IMENOVANJA V POVERJENIŠTVO ZA UGOTOVITEV KONFIDENTOV IN DENUNCIANTOV.

Zagreb, 23. aprila. »Narodne Novice« priobčuje imenovanja v poverjeništvu za ugotovitev konfidentov in denunciantov. Za člane poverjeništv so imenovani med drugimi: Ivan Anceij in dr. Srgjan Budisavljević za JDS, dr. Mazzura in dr. Španić za napredno demokrasko stranko (dr. Lorkovičero skupino), dr. Bradaska (Starčevićance), dr. Hadžija in urednik Cvijič (socijalista), dr. Cvijanović (srbski radikal), dr. Markulin (skupina okrog »Narodne Politike«), vseučilišna profesorja dr. Golik in dr. Kostrejič kot zastopnika univerze, glavni urednik »Agramer Tagblat« Toni Schlegel kot zastopnik časnika, dr. Vladimir Spevec kot zastopnik vlade, trije zastopniki juridičnega društva in dva zastopnika jugoslovanske akademije znanosti.

Neodrešena domovina.

Laške batine. Lahi vihtijo radi palice nad nepokornim prebivalstvom na zasedenem ozemlju. Laški oficirji nosijo vedno s seboj močne palice, s katerimi pretepaajo ljudi, ki se ne obnašajo prav poznajo pred njimi. Kdor pozabi, da se mora odkriti gospodu laškemu oficirju, ga neusmiljeno nanažejo s palicami, da mu je gorje. Tako nam poročajo v Vipavski.

V Ajdovščino so poslali Lahi laškega učitelja, ki ima nalogo s pomočjo pišle hrane kolikor mogoče hitro polastiti vse ajdovške otroke. Slovenske učitelje so kakor znano odstranili iz Ajdovščine.

Plebsicit Gorice takodje predan mirovni konferenciji. Plebsicit Gorice i gorickoga kraja takodje je predan u tajništvo mirovne konferencije. Izusev malog broja Talijana u gradu Gorici. Štitavase je Gorica i goricki kraj izjavila sa jedinjjenje s državom Srba, Hrvata i Slovenaca.

Delegacija dalmatinskih okupiranih općina u Parizu. Plebsicit Gorica. Delegacija dalmatinskih okupiranih općina, delegirana sa sastanka načelnika okupiranih općina iz njihovih naročih općin, prišla je u Splitu dneva 16. siječnja, predala je dneva 1. aprila tajništvo Mirovne Konferencije na Onaj d'Orsay plebsicit počastva okupiranih dalmatinskih općina, priloživ istomu kopir originalu toli u ovjerovljenom prevodu zapisnik sastanka načelnika okupiranih općina, dotično njihovih naročih općin, općin u Splitu, sa kojeg je ova delegacija delegirana, zatim pismo općina i narodnog novčanog zavoda, Zadrugnog Saveza u Splitu, koji broji 300 zadruga članica sa 60.000 članova, sve glava od obitelji: pridodan je i primjerak službene statistike. Delegacija je dalm. okupiranih općina u isto vrijeme optuila na mirovnu konferenciju memorandum, u kojem razlaže provedenje plebsicita i njegov rezultat prema kojemu se je za primjedjenje državi Srbija, Hrvata i Slovenaca izjavilo 96 : 93 odst. ukupnog pučanstva u okupiranom dalmatinskom području, naglasiv, da postotak kulturnih na okupiranom dalmatinskom području, gdje dopire poprilično do skoro 99 postot. (otok Miljet 100 postot.); u memorandumu se dalmatinska delegacija pozivlje na od svih saveznika grivačeno Wilsonovo načelo o narodnom samoodređenju. — Delegacija je dalm. okupiranih općina, predvodjena od predsjednika jugoslovanske mirovne konferencije g. Pašića, 5. t. m. bila primljena u audijenciju od ministra za vanjske poslove g. Pichona, kod koje mu je iznijela rezultat plebsicita u okupiranim dalmat. općinama i važne momente, koji se nani odnose, te se je zatim potužila na talijanski teror u okupiranim krajevima, nacijski karakteristični činjenica, da se sada u logorima interniraca na Sardiniji i Siciliji i na drugim mjestima talijane nalaze baš oni, koji su za doba rata bili proglašeni i internirani od austrijskog sistema ratnog terora; tom je prigodom narose snimljeni zadnji sličici g. Markića, dra Desnice, načelnika Stojčića i drugih.

Razglas

o oddaji tobačnih trafik v območju finančnega okrajnega ravnateljstva v Mariboru.

Oddaja tobačnih trafik v brežinskem preglednem okraju finančne straže: Brežice št. 51 in št. 11, jamštine je položiti pred izročitvijo prošnje ali ponudbe 260 K, denarna vrednost dobavljenih tobačnih izdelkov je znašala v enoletnem času 26.102 K 20 v. Zgoranja Sušica št. 107, jamštine 110 K, vrednost dob. tob. izd. 11.189 K. Pišec št. 21, vrednost dob. tob. izd. 2478 K 20 v. Dobova št. 8, vrednost dob. tob. izd. 8669 K 80 v. Kapole št. 46, 50, 56, vrednost dob. tob. izd. 5270 K 20 v. 2433 K. 1351 K 80 v. Videm št. 10, jamštine 110 K, vrednost dob. tob. izd. 11.700 K 90 v. Videm št. 31, vrednost dob. tob. izd. 8401 K 70 v. Pilštanj št. 82, vrednost dob. tob. izd. 4672 K 30 v. Št. Peter pod Sv. Gorami št. 22, jamštine 100 K, vrednost dob. tob. izd. 10.038 K 50 v. Št. Peter pod Sv. Gorami št. 76, vrednost dob. tob. izd. 7838 K 20 v. Planina št. 24, vrednost dob. tob. izd. 7455 K 10 v. Planina št. 29, vrednost 4324 K 90 v. Smarje št. 8, vrednost dob. tob. izd. 4455 K 80 v. Sedanje tri trafike v Kapelah se pri oddaji mogoče spojijo v jedno. Prošnje, oziroma ponudbe, napravljen na uradnem obrazcu, je vložiti pri finančnem okrajnem ravnateljstvu v Mariboru najpozneje do 20. maja t. l. ob 10. dopoldne.

Oddaja tobačnih trafik v ptujskem preglednem okraju finančne straže: Ptuj št. 25, 35, 1 in 10; jamštine 310, 180, 150 in 130; denarna vrednost dobavljenih tobačnih izdelkov v enoletnem času: 30.843 K, 13.368 K, 15.815 K in 13.248 K. Breg pri Ptuj št. 3, vrednost dob. tob. izd. 4600 K. Sv. Vid pri Ptuj št. 8, vrednost 8400 K. Ormož št. 35, vrednost 3208 K. Ivanovce pri Ormožu št. 38, vrednost 4906 K. Ormož št. 14, vrednost 10.522 kron 20 v. Prošnje na uradnem obrazcu do 21. maja t. l. do 10. dopoldne.

Oddaja tobačnih trafik v žmškem preglednem okraju finančne straže: Ponikva št. 2, vrednost dobavljenih tobačnih izdelkov 8179 K 7 v. Pristava št. 26, vrednost 6551 K 30 v. Slatina št. 44 in 10. Jamštine za prvo 130 K, vrednost 14.817 K 70 v. in 8241 K 80 v. Pri oddaji se trafiki morajo spojiti v jedno. Tržišče št. 112, jamštine 160 K, vrednost 15.853 K 60 v. Vitanje št. 22, vrednost 8000 K 80 v. Vitanska vas št. 14, vrednost 5423 kron 90 v. Vitanska vas št. 23, vrednost 6060 K 50 v. Prošnje do 22. maja do 10. dopoldne.

Oddaja tobačnih trafik v slovenjegraškem preglednem okraju finančne straže: Slovenji Gradec št. 54, 184 in 99, vrednost dobavljenih tobačnih izdelkov 8722 K 76 v., 2693 K 44 v. in 4591 K 14 v. Pri oddaji se morda spojijo trafike v jedno. Bukovska vas št. 27, vrednost 1338 K 16 v. Št. Ilj nad Turjakom št. 6, vrednost 3295 K 70 v. Meža pri Dravogradu, vrednost 5638 K 76 v. Meža pri Sp. Dravogradu št. 21 in 19, vrednost 2071 K 54 v. in 2879 K 32 v. Pasja vas št. 22, vrednost 5037 K. Paka št. 37, vrednost 2378 K 46 v. Šoštanj št. 55, jamštine 150 K, vrednost 14.768 kron 60 v. Topolšča št. 99, vrednost 7566 K 40 v. Velenje št. 2, vrednost 3348 K 60 v. Muta št. 4, 95, 77, 27 in 62, vrednost 3261 K 37 v., 1178 K 46 v., 1873 K 6 v., 4007 K 93 v. in 6028 K 63 v. Marbek št. 24, vrednost 2972 K 32 v. Vuzenica št. 30, 30 in 25, vrednost 8004 K 42 v., 1432 K 58 v. in 1131 K 46 v. Vuhred, vrednost 8008 K 79 v. Pri oddaji v Dravogradu, na Muti in v Vuzenici se morda spojijo trafike v jedno v vsakem kraju. Prošnje do 23. maja do 10. dopoldne.

Oddaja tobačnih trafik v celjskem preglednem okraju finančne straže: Arja vas št. 44, vrednost dobavljenih tobačnih izdelkov 4597 K, Celje, Groč cesta št. 23, jamštine 380 K, vrednost 37.892 K 60 v., Celje, Domobrovojašnica št. 59, vrednost 11.562 K 40 v., Celje, Graška cesta št. 61, vrednost 5139 K 40 v., Celje, Glavni trg št. 16, jamštine 380 K, vrednost 38.136 K 60 v., Celje, Gosp. ulica št. 28, jamštine 180 K, vrednost 18.017 K 90 v., Celje, Ljubljanska cesta št. 1, jamštine 315 K, vrednost 31.753 K, Celje, Cerkev trg št. 6, jamštine 150 K, vrednost 15.315 K 10 v., Celje, K. Traum ulica št. 13, jamštine 230 K, vrednost 22.778 K, Celje, Karolinska ulica št. 10, vrednost 8885 K 80 v. Prošnje do 13. maja ob 10. dopoldne. Dobrna št. 19, vrednost 5599 K 50 v. Dobrna št. 66, vrednost 7288 K 40 v. Dobertšnavas št. 35, vrednost 3366 K 20 v. Trnovlje št. 67, vrednost 1220 K. Gabrije št. 14, vrednost 3003 K. Gorica ob Vol. Pirešica št. 71, vrednost 1740 K 60 v. Vojnik št. 47, jamštine 120 K, vrednost 12.395 kron 90 v. Ivenci št. 17, vrednost 2501 K 40 v. Sv. Jakob št. 25, vrednost 4338 K 60 v. Gotovlje št. 154, vrednost 3089 K 60 v. Zalec št. 57 in 6, jamštine 320 K in 175 K, vrednost 32.224 K 30 v. in 17.522 K 80 v. Sp. Hadinja št. 70, jamštine 115 K,

vrednost 11.781 K 70 v. Kresnike št. 43, jamštine 115 K, vrednost 11.499 kron 90 v. Levčec št. 59, vrednost 2808 K. Liboje št. 93, vrednost 2429 kron 90 v. Lipa pri Štork št. 20, vrednost 2856 K 80 v. Lokrovica št. 26, vrednost 1832 K 20 v. Lubeč na št. 40, vrednost 2994 K 60 v. Sv. Peter v Sav. dolini št. 11, vrednost 4182 K 60 v. Prošnje do 14. maja t. l. ob 10. dopoldne. Sv. Jurij ob južni železnici št. 25, 61, 51 in 52, vrednost 3052 K 80 v., 7228 K, 2539 kron in 2226 K 60 v. Teharje št. 8, vrednost 6192 K 80 v. Vransko št. 25 in 69, vrednost 6352 K 40 v. in 10.394 K 20 v., jamštine 100 K. Sv. Jurij ob Taboru št. 36, vrednost 5015 K 60 v. Kaplja št. 24, vrednost 1830 K 60 v. Polzeia št. 83 in št. 93, vrednost 1869 K 60 v. in 7185 K 80 v. Založe št. 66, vrednost 1190 K 60 v. Radmirje št. 23, vrednost 4431 K 50 v. Korkarje št. 32, vrednost 2920 K 30 v. Ljubno št. 14, jamštine 100 K, vrednost 10.138 K 20 v. Smartno št. 25, vrednost 2068 K 90 v. Prošnje do 15. maja ob 10. dopoldne. Gornji grad št. 126 in 33, vrednost 7624 K in 6552 K 20 v. Zgor. Pobrež št. 4, vrednost 1665 K 90 v. Mozirje št. 5, jamštine 100 K, vrednost 10.981 K 80 v. Solčava št. 14, vrednost 4592 K 70 v. Bočna št. 60, vrednost 2950 K 40 v. Luče št. 43 in 21, vrednost 5264 K 80 v. in 6517 K 50 v. Lahovgraben št. 51, jamštine 110 K, vrednost 11.253 kron 50 v. Sv. Lenart št. 124 in 113, jamštine 220 K, št. 113, vrednost 7417 K 40 v. in 22.644 K 80 v. Loke št. 87 in 277, jamštine 1900 K in 170 K, vrednost 190.021 K 10 v. in 17.319 K 50 v. Podpeč št. 1, vrednost 2158 K. Retje št. 42, jamštine 210 K, vrednost 21.146 K 80 v. Rečica št. 8, vrednost 917 K 40 v. Studenci št. 15, jamštine 480 K, vrednost 43.517 K 22 v. Zidani most št. 39, jamštine 210 K, vrednost 21.098 K 40 v. Veliko Siranje št. 44, vrednost 6747 K 12 v. Pri oddaji v Sv. Juriju, Polzeli, Gornjemgradu, v Lučah se spojijo trafike morda v jedno v vsakem kraju. Prošnje do 16. maja 1919. do 10. dopoldne.

Tiskani uradni ponudbeni in prošenjski uzori ter zaviti se dobivajo brezplačno pri finančnem ravnateljstvu in pri oddelkih finančne straže. Invalidi izza zadnje vojne ter vdove in sirote padlih ali umrlih vojakov (častništva in moštva) imajo ob gotovih pogojih brezplačno prednost pred vsemi drugimi prosilci.

Sokolska spomladanska slavnost v Ljubljani se vrši dne 1. junija t. l. Slavnost pod imenom »Vesna svobode« prireda vsa ljubljanska sokolska društva in nekatera društva iz okolice. Vzpored bo še objavljeno.

Sokolji list za sokolski naračaj izide v prihodnjih dneh. Pozivljamo vsa bratska društva — zlasti pa tudi stariše, da naroče list svojim malčkom. List stane letno 10 K. Naroča se pri upravi lista v »Učiteljski tiskarni«.

Sokolski Glasnik — znanikan organ sokolskog Saveza Srba, Hrvata i Slovenaca. Izšla je tretja številka Glasnika s sledečo vsebino: 1. Sokolstvo in šola. 2. Sokolstvo in inteligencija. 3. Jugoslovanski Sokoli (Brat dr. Lazar Car). 4. Leo Bloudek: K ustroju Sokolske Zveze SHS. 5. Razno in 6. Glasnik hrvatskega Sokola. Ker je list glasilo Sokolske Zveze SHS priporočamo bratskim društvom, da si ga naroče v večjem številu. Stane letno 24 K. List je pisan v cirilici in latinici.

Izobraževalni odsek Sokola I. opozarja bratsko članstvo, zlasti telovadce in telovadkinje, kakor tudi sokolske prijatelje, na svoje četrti pomladno predavanje, ki se vrši v soboto, dne 26. aprila 1919 ob 8. zvečer v veliki dvorani Mestnega doma. Predava br. Janko Kovačič o telovadbi v sokolstvu. Vstopnine ni, sprejemajo pa se hvaležno prostovoljni prispevki. Na zdari! Odsekov odbor.

Posnemajte! Telovadno društvo »Sokol« v Ljubljani je podpisalo danes pri Mestni hranilnici ljubljanski 1000 K državnega posojila.

USTANOVNI OBČNI ZBOR »KROŽKA PRIMORSKIH SOKOLOV« SE VRŠI V SOBOTO, DNE 26. APRILA T. L. OB 8. ZVEČER V NARODNEM DOMU.

Sestre in bratje iz zasedenega ozemlja, udeležite se občnega zbora v velikem številu, agitirajte za udeležbo tudi pri beguncih, ki niso bili dosežani v naših vrstah! — Pripravljalni odbor.

BEGUNCEM, KI SE VRAČAJO V DOMOVINO!

Begunci in porušeni okraj (osebno iz vasi na spodnjem Krasu) naj se ne vračajo, ako nimajo že v naprej in zanesljivo zagotovljenih stanovanj, kajti kakor se doznava iz gotovega vira je italijanska oblast ustavila gradbo novih barak, a neporušene vasi so tako prenapolnjene, da se marsikomu, ki bi se vrnil s slepo nado, čet, da se so kam stisne, zgodi, da ne dobi nikjer strehe. — Baje so laške oblasti tudi prepovedale sopetno naseljevanje be-

Državno posojilo
nosi 4%!

guncem v porušeni vasi na Kra-
družine, ki so se že vrnilo v porušene
vase in si tam postavile lesene barake,
se vsi dijaki in dijakinje iz zasedenega
tega laške oblasti niso že določile.

VSEM DIJAKOM IZ ZASEDENEGA OZEMLJA!

V svrhu ureditve dijaškega vpra-
šanja pozivlja podpisana pisarna, da
se vsi dijaki in dijakinje iz zasedenega
ozemlja prijavijo pismenim potom in
podajo podatke kakor sledi:

Visokošolci: Rojstno leto in dan,
rojstni kraj, ime staršev, kje se sedaj
stariši nahajajo, domovinska občina,
vrsta študija, na kateri visoki šoli so
sedaj vpisani, ali dobivajo podpore in
štipendije, družinske razmere, sosebne
naj naznanijo v kakšnih razmerah ži-
ve, kako se preživljajo, zlasti, če dobi-
vajo pomoč od svojcev.

Srednješolci in dijaki srednjih šol
in enakovrednih zavodov: istotako
kot visokošolci.

Abiturienti in visokošolci, ki služ-
bujejo v armadi kraljestva SHS: rojstno
leto in dan, rojstni kraj, ime staršev,
kje se stariši sedaj nahajajo, domovin-
ska občina, natančne podatke o dose-
danjih študijah, vojaški čin in krdelo,
natančne podatke o vojaškem službo-
vanju, kakor: od kdaj služijo pri voja-
kih, pri katerih krdelih so služili, v
kateri armadi itd., družinske razmere,
sedanje bivališče, ali nameravajo na-
dledovati študiju, kaj bi študirali in kje,
ali želijo vstopiti v državno ali privat-
no službo, v kakšnih poklicih se za-
nimajo, v kakšnih razmerah žive, kako
se preživljajo zlasti, če dobivajo pomoč
od svojcev.

Piarna za zasedeno ozemlje v Ljub-
ljani, Dunajska cesta 31.

Dnevne vesti.

Uradni list. Izšla je 79. številka od dne
23. aprila z obiljajo vsebine.
Imenovanje. Deželnovaldne konceptna
praktikanta g. Ivan Forčič in g. Anton
Kosi sta imenovana vladnim konceptistom
pri okrajnem glavarstvu v Puču. — Česti-
tamo!

Francosko - slovenska organizacija.
Kurzi v francoskem jeziku so se zopet pri-
čeli danes, dne 24. aprila. Konverzacijski
večeri pričnejo zopet jutri, dne 25. aprila
in se bodo vršili, kakor že naznanjeno,
vsak teden ob torkih, sredo, petkih in so-
botah od pol 9. do 10. zvečer.

Prenos Zrinskega in Frankopana. Jut-
ri, v petek, dne 25. aprila ob pol 6. zvečer
bo v »Matici Slovenski« sestanke ljubljanskih
društev, ki se mislijo dne 30. aprila
udeležiti prenosa Zrinskega in Frankopana
v Zagrebu. Naj društva pošljejo svoje za-
stopnike.

Čiščenje. Odslovljeni so nemškotari
dr. Viktor Pavliček, sodnik v Rogatu,
in Karel Lobinger, sodnik istotam;
kancelist Ivan Paik v Ljutomeru, in sodni
sluga Windkowitzsch v Doblervasi.

Narodnim hišnim posestnikom. V
Ljubljano je premeščen pravoslavni vojaški
svečenik, ki prevzame duhovno pastirstvo
tukaj se nahajajočih vojakov pravoslavne
vere. Ne more pa dobiti nikjer stanovanja.
Zase in za svojo soprogo bi potreboval dve
sobi s kuhinjo. Kateri naroden hišni posesti-
nik bi bil toli dober, da bi dal imenovanemu
gospodu na razpolago tako stanovanje,
seveda proti primerni, ako tudi visoki na-
mesti?

Ne pretiravajte! K včerajšnji nočli
pod zaglavljen »Sumljivih elementov«, nam
poročajo iz druge strani, da se je vršil do-
godek bistveno drugače, kot nam je javil
včerajšnji dopisnik. Resnica je le to, da je
bila družba precej glasna in je zato eden
od njih omnil v šali: »Jutri bomo pa vsi
v »Jugoslaviji«, meneč s tem list »Jugosla-
vija«. Drugi iz družbe je prav tako v šali
odvrnil: »Ah, kaj, zabug »Jugoslavija«! —
Ta dobrovoljni pomenek so nekateri mimo-
idno krivo razumeli in se je razvila iz tega
čisto nepotrebna rabuka. — Osebe, ki so
prizadele, so kot navdušeni Jugoslavlani
vzvišene nad sumom slehernega rovarstva
proti državi, tako da radevolno popravila-
mo s včerajšnjim vpslanjem nam prena-
šalnim dopisom storjeno šlo krivico.

Stotnik Alfonz Svetek. Ki je dal leta
1914 pomoriti več naših ljudi v Bosni
kljub temu, da jih je krvavo sodišče bilo
omastilo, je bil včeraj zvečer aretiran. —
Potek zadeve bomo zasledovali in svole-
časno poročali. Poskrbljeno je, da se akti
ne bodo izgubili in da se bo dokazno po-
stopanje na vsak način izvedlo.

Pameten nasvet. Uradnik, ki se je
nedavno tega preselil iz Avstrije v do-
movino, nam piše: Ždi se mi, ko sem
se vrnil v domovino, kakor da bi bil v
malih nebesih. Tam smo gladovali in
stradali, niti za drag denar nismo dobili
v Avstriji najpotrebnejših stvari, tu do-
ma pa imate, smelo to trdim, vsega na-
ravnost v izobilju, imate kruh, moko,
meso, slanine, mast, sir, jajca, klobase,
sploh vse, kar srce poželi in vse to
proti razmeroma naravnost smernim
cenam. V primeri z Dunajem in Av-
strijo vladajo tu v domovini naravnost
rajske razmere. A v kljub temu opažam
povsodi nezadovoljnost, povsodi čujem
pritožbe proti baje neznosnim življen-
skim razmeram v Jugoslaviji. Zlasti v
uradniških krogih so takšne pritožbe
na dnevem redu. Jaz teh ljudi ne raz-
zumem. Ako bi živeli ti ljudje samo to-
den dni na Dunaju, v Gradcu ali kjer-
koli drugje v Avstriji, potem bi hvalili
boga, da jim je naklonil to milost, da
smejo živeti v kraljevini SHS. Da pa se
nezadovoljnost, ki se vedno bolj širi
med nami, pred vsem paž zato, ker je
to dandanes moderna bolezen, zajel s
naispovednim sredstvom, predlagam
to-le: Vlada naj pozove vse tiste urad-
nike in uradnice, ki mislijo in gove-

re, da se drugje živi bolje in ceneje ka-
kor pri nas, naj se javijo v svetlo, da
dobe na mestu trimesečni dopust o pa-
linski projekti pod pogojem, da se na ta
čas s svojimi rodbinami nastanijo na
Dunaju ali kjerkoli drugje v Nemški
Avstriji, kjer se baje codi mleko in
med. Radovedni smo, koliko oseb se bo
odpravilo temu pozivu, odnosno koliko
nezadovoljnih se bo vrnilo iz Av-
strije v domovino. Ros, izplačalo bi se
napraviti ta eksperiment!

Ali je res, Dobivamo in priobčujemo
na odgovornost dopisnika: Od trgovca Al.
Marna do »delav. konsumnega društva«
na Glincah je komaj 50 korakov razdalje, ali
za današnje neznosne razmere jako značil-
no, posebno pa za gospodinjke važnega po-
mena — kajti drože (kvass) stanejo pri Al.
Marnu celi zavitek 28 kron, pri »konsum-
nem društvu« pa le 16 kron. — Torej go-
spodinjke, pozor! Zakon proti navijalcem
cen, kje počivaš? — Glince, dne 23. aprila
1919. — S. Lobjk.

Transporti jugoslovanskih visokošolcev
do Čehoslovaške republike. Ker se bo
določil odhod transporta natančneje šele v
soboto, vabim vse udeležnike v nedeljo,
dne 27. aprila ob 10. dopoldne na sestanku
v »Narodni kavarni« — cand. ing. Silvin
Burger.

Društvo tehnikov v Ljubljani. Na-
znanja, da se je društveni sestanek, ki bi
se imel vršiti to soboto v višji obrtni šoli
v Ljubljani — radi nepričakovanih zaprek
— preložil na poznejši čas, ki se pra-
vočasno objavi.

V Spiljah zaračunava neavtorizirani
menjalec denarja 5 odstotkov, ne 50 odst.
kakor je stavil tiskarski skrat.

Izjava. Ljubemu prijatelju, ki mi je v
št. 94. v obliki prijazne čestitke očital, da
sem bil pred volno notoričen vladinovec,
izplačam, kakor hitro mi dokaže, da sem
storil kot učitelj v vladinovec kolikaj v
škodo slovenski mladini za vsak vladinov-
ski čin 100 K. 2.) 200 kron izplačam, če
mi s pričami dokaže, da sem se tako izja-
vil o župančičevih pesmi. — Prof. F. Van-
djal.

Pri zadnjih porotnih razpravah v
Ljubljani je bila oproščena Marija
Knapova iz Zirovnice na Notranjskem,
ki je bila obtožena detomora. Med raz-
pravo se je govorilo tudi, da je so-
kriv starejši trgovec iz Zirovnice,
g. Ivan Remšgar, trgovec v Zirovnici,
nas naproša in mi to radi konstatiramo,
da on ni v nikakoli zvezi s tem slučajem,
kakor bi se mogle misliti na podlagi
poročila, katero govori o »starejšem
trgovcu«, marčeč da je dočelnik, na ka-
terege se poročilo nanaša, docela drug,
namreč nek vnet bivši agitator za Su-
steršičevo »Resnico«.

V obrambo. G. dr. Mirko Černič je
priobčil pod naslovom »Prijavke« v
št. 90 »Slov. Naroda« napad na mojo
gostilno. Moj namen ni slediti doktorju
na pot psovovanja, pribiti hočem le, da
je moj doktor lagal. On namreč trdi, da
sem zaračunal njegovi družbi 4 porcije
ocvrtega kozlička 160 K, 2 porčiji
kompotirane salate 12 K, 2 porčiji kom-
pota 12 K in pravi, da ima za to 8 pri-
račun, katerega sem za natakario
lastnoročno pisal in ki je bil oddan g.
P. M. ki ga je tudi plačal, glasi se v
resnici: Ocvrtili kozliček 16 kosov 160
kron, 4 porcije krompirjeve salate 12
kron, 2 porčiji kompota 12 K. G. dok-
tor Černič je tedaj ali račun potvoril ali
pa čitati ne zna. To je pa za stvar po-
stranske vrednosti. V pojasnilo javnosti
in v oceno doktorjevega obzorja naj
služi sledeče dejstvo. Družba g. P. M.,
v koji je bil g. dr. Černič, je štela 9
oseb. Ocvrta se je na čisti svinjski ma-
sti cela polovica kozletca, servirala se
je jed skupno, namizje z 8 kuvert. Se-
daj pa račun lastne cene za pol ocvrte-
ga kozletca: Meso iz menice 40 K, 1 kg
masti 60 K (čiste svinjske in ne ovčje
ali margarine. Tako sem namreč mast
plačal sam!) 4 jajca 2 K 80 v, drobtin-
ce, moka in druge malenkosti 3 K, sku-
paj 125 K 80 v. Za kuharijo kurivo in
serviranje ostane 34 K 20 v, tedaj
okroglo 25%. Pri komu je tedaj brez-
danja lakomnost, oduševstvo brez para?
Ali pri gostilničarju, ki pravilno kal-
kulira svojo kuhinjo, ali pri takih go-
stilih, ki se hočejo na škodo ubogega go-
stilničarja nasiti na svojih izletih z
laksurijoznimi jedmi? Meni ne imponi-
rati taki bogataši ali doktorji, če pa so
med gostilničarji na deželi uboge pare,
ki si štejejo v čast, takšne goste nasi-
čati na svojo škodo iz gole neumnosti,
samo da se morejo ponašati češ, ta ali
oni je pri nas jedel, jim jaz ne zame-
rim. Napad v takem surovem tonu, ka-
kor je bil priobčen, pač ni v čast gosp.
doktorju, ki je morda mislil, da sme
obrekovati na podlagi računskih šte-
vil, ki so potrjene. — Dobrna 18.
aprila 1919. Hotelir Kamenšek.

Ljubljanski športni klub. Redni občni
zbor se vrši v četrtek, dne 8. maja t. l. ob
7. uri zvečer v restavraciji »pri Roži«, I.
nadstropje. Z ozirom na važnost dnevnega
reda (nove investicije, zvišanje prispevkov
itd.) — polnoštevilna udeležba nujno po-
trebna.

Društvo slov. učiteljev v Ljubljani
vabi vse učitelje v Sloveniji, tudi
one s prejšnjega štajerskega in Pri-
morskega, da pristopijo kot članice in
sodelujejo v naši organizaciji s svo-
jimi naveti. Treba je preotroja pri šol-
ski vzgoji in življenjskega delovanja
učiteljev v javnem življenju. Brez-
dvožno je v naših vrstah mnogo talen-
tov, ki naj se potem naboga druživa
razvijajo do plodonosnega delovanja v
korist jugoslovanskega naroda. Prijave
je vpsalati na naslov Društveno blagaj-
ničarstvo, učiteljska zbornica, Ljubljana.

Ljubljana, Maršanova ulica 1. Olan-
rina smela letno 2 K. — Odber.

»Zadnji delovni dan Junna« je štiri-
delanski film, ki je bil včeraj prvič pred-
vajan v Kino Idealu ter je napravil na gleda-
lce velik vtis, ker je povsem posnet iz
resničnega življenja. Ljubiteljski baron
zaplela legarjovo hčerko, ki izgine s doma
brez sleda v svet. Na stara leta se mu za-
hoče veseljenja in gre se zabavat v veli-
komestni lokal; ondi najde lepo dekle, ki jo
povabi na šampanjec — nazadnje pa spo-
zna v njej po medaljonu svojo — hčer.
Lepo slike iz narave ter krasne toalete v
razstavi živih ženskih modelov so našle
splošno priznanje. V glavnih vlogah lepa
Magda Sonja in znani izrazec Luis
Ralph. — Poleg tega burka: »Če je kdo
predelal«. Ta spored ostane še dva dni.
— Kino Ideal.

Umrla je v Ajdovščini Jožefa vdo-
va Kravos, mati g. Ivana Kravosa,
obrnika iz Gorice, stara 75 let. Gosp.
Kravos našo sožalje.

Vremensko poročilo.

Višina nad morjem 300-2 Srednji zračni tlak 730 mm.

April	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
23	2. pop.	735.5	7.2	sr. svv.	več. obl.
	9. zv.	734.9	3.1	brezvet.	jasno
24	7. zj.	732.7	-3		

Padavina v 24 urah 0.0 mm
— Srednja večeršna temperatura 3.8°, normalna 11.1°. — Vremenska napoved za jutri: Lepo, mirno in toplejše vreme.

Umrla je v Ajdovščini Jožefa vdo-
va Kravos, mati g. Ivana Kravosa,
obrnika iz Gorice, stara 75 let. Gosp.
Kravos našo sožalje.

Kultura.

Iz gledališke pisarne. Radi obolevosti
prehlajenja gospoda Josipa Drvota morala
je odpasti predstava »Ugrabljena Evelina«
in »Pagliacci« v četrtek 24. t. m. za B abo-
nement 49. Namesto tega se uprizaro ope-
ra »Mamel Nitouche« izven abonma in
sicer v prid slovenskim akademikom za
akademski dom.

Repertoar Narodnega gledališča. Dra-
ma 24. aprila četrtek: Veriga, dij. popol-
den. Izven abon. 25. aprila petek: Zaprti.
26. aprila sobota: Moč teme C 50. 27. aprila
nedelja popoldne: Kroatček Junaček B 48.
28. aprila ponedeljek: Veriga, popoldne
akademski. Izven abon. — Opera: 24.
aprila četrtek: Mamel Nitouche. Izven
abon. 25. aprila petek: Zaprti. 26. aprila
sobota: Ugrabljena Evelina in »Pagli-
acci« B 24/9. 27. aprila nedelja: Slovenska
princesca. Izven abon. 28. aprila poned-
eljek: Zaprti.

Ruski koncert v Ljubljani. Na svo-
jem potovanju v Jugoslavijo priredi
slavna ruska umetnica, virtuosinja gđ.
Minja Tomšinska v Ljubljani v so-
boto 26. aprila v Unionski dvorani zna-
menit koncert. Kritiki štejejo Tomšin-
sko med eno največjih ruskih umetnic
sedanje dobe. Kritike iz Moskve, Pe-
trograda, Kijeva, Varšave, Budimpe-
šte, Berlina in v zadnjih mesecih iz ju-
goslovanskih mest Zagreba, Sarajeva
itd. hvalijo navdušeno in enoglasno, da
je prava slava lišati mojstrsko tempera-
mentno igro mlade umetnice. Opozarja-
mo slovensko občinstvo ljubljansko na
ta izredni koncert, za katerega se za-
vezujemo tudi srbski častniki v Ljub-
ljani. Predprodaja vstopnic od danes
naprej v trafikih v Prešernovi ulici.

Spored koncerta ruske umetnice, vi-
jolske virtuosinje, gđ. Minje Tomšinske
v soboto dne 26. t. m. v Ljubljani v Uni-
onski dvorani obseja sledeče skladbe: 1.
Tartini: Vragov trilek. 2. Čajkovski: Kon-
cert za gosli in klavir. — Odmor. — 3. a)
Händel: Largo. b) Wieniawski: Con-
cert de Polonaise. 4. Hubay: Fantazija na
motive iz opere »Carmen«. 5. Wieniawski:
Souvenir de Moscou. (Spomin na Moskvu.)
Klavirsko spremljevanje izvede domači
edilni pianist gospod Niko Štrifot.

Predprodaja vstopnic se vrši od danes
naprej v trafikih v Prešernovi ulici.

»Glasbena Matica«. Pevska vaja se
vrši v petek, dne 25. aprila ob 8. zvečer.
Važno! — Odbor.

Predavanja. »Slošno slovensko žens-
ko društvo« naznanja, da predava gosp.
ravnatelj dr. Jos. Mantuan o »Narodni noši
v ljubljanski okolici in na Gorenškem«
v ponedeljek, 28. aprila ob 8. zvečer v veliki
dvorani Mestnega doma in gosp. dr. Ivan
Pintar o modernih in higieničnih
kosmetiki v sredo, 30. aprila ob 8.
zvečer istotam. Vstopnina 1 K.

»Glasbena Matica«. Pevska vaja se
vrši v petek, dne 25. aprila ob 8. zvečer.
Važno! — Odbor.

Predavanja. »Slošno slovensko žens-
ko društvo« naznanja, da predava gosp.
ravnatelj dr. Jos. Mantuan o »Narodni noši
v ljubljanski okolici in na Gorenškem«
v ponedeljek, 28. aprila ob 8. zvečer v veliki
dvorani Mestnega doma in gosp. dr. Ivan
Pintar o modernih in higieničnih
kosmetiki v sredo, 30. aprila ob 8.
zvečer istotam. Vstopnina 1 K.

Gospodarstvo.

Vsem naročnikom plemenskih pra-
žičev naznanamo, da bomo oddajali
pražiče za rejo v petek dne 25. aprila
ob 9. dopoldne na Zelenem hribu pri
dolenjskem kolodvoru in sicer proti ta-
kojšnjemu plačilu. Vsa odjemalca naj
pripelje seboj primeren zabo. Ta dan
se sprejemajo tudi nova naročila.

Državna posredovalnica za delo, go-
družba za Ljubljano in okolico. V pretek-
lem tednu (od 12. do 19. aprila 1919) je
iskalo delo 106 moških in 61 ženskih delav-
nih moči. Delodajalci so iskali 85 moških in
31 ženskih delavnih moči. Posredovanje se
je izvršilo 33. — Pri vseh podružnicah »Dr-
žavne posredovalnice za delo« je od 1. ja-
nuarja do 19. aprila 1919 iskalo delo 4991
delavskih moči, delodajalci so pa iskali 4107
delavskih moči. Posredovanje se je izvršilo v tem
času 1667. — Delo iščejo v glavnem: (213)
trgovski uslužbenci (189), kmetijski
delci, kmetijski, monterji, krojači, kmetijski,
peki, minarji, mesarji, mizarji, rudarji, za-
voda delavci, šivilje, tovarniške delavice,
tiskarice, služkinje. V delo na sprejeto
posredovalnica študijske, politične delavce, in-

lavce in zidarje, mizarje, tesarje, kolarje,
čevljarje, masarje, šivilje, služkinje in raz-
ne druge obrtnike.

Najnovejša poročila.

(Naša poročila iz Beograda in Zagreba.)

DEMOKRATI IN RADIKALCI.

Beograd, 23. aprila. Jugoslovanski
dopisni urad je pooblaščen objaviti:
(Iz dalje izjave priobčujemo izvleček):
Ko je bila osnovana zajednica med De-
mokratičkim klubom in klubom samo-
stalnih radikalcev in naprednjakov, je
objavila »Samouprava«, glasilo staro-
radikalne stranke, nek komunikat, pro-
ti kateremu izjavljamo sledeče: Pogoji
za osnivanje naše zajednice so bili da-
ni šele potem, ko je srbska radikalna
stranka sprejela v svoj klub tudi radi-
kalne poslance iz bivše Ogrske in Sre-
ma. Na podlagi izjav g. Protića v ime
vlade in stranke, kateri pripada, smo
smatrali ta fakt za nekaj nemogočega
z ozirom na izjave, ki so jih dajali in
jih še vedno dajejo bivši radikanci iz
Ogrske in Srema. Oni namreč na uje-
dinjenje Slovencev, Hrvatov in Srbov
nikdar niso gledali in gledajo tako ka-
kor mi in ne smatrajo treh plemen
za en narod, vsled česar nam sode-
lovanje z ljudmi takšnega naziranja ni
mogoče. Mi se držimo, kakor smo to
nazirane izjavili 1. 1905 v Zagrebu,
1914 v Nišu in 1917 na Krfu.

POVRATEK BEGUNCEV IN PLENA.

Beograd, 24. aprila. Včeraj se je
vrnilo iz Pariza 300 beguncev večino-
ma dijakov.

Beograd, 24. aprila. Upravnega
vojnege plena je dobila iz Dunaja pet
vagonov različnega plena, ki so ga
svoječasno odpeljali avstro - ogrski
roparji med okupacijo in begom. Na
Dunaju je tega uropanega blaga zbra-
nega še 22 vagonov. Med njimi se na-
haja velik del narodne biblioteke in
muzeja, spomenik Karagorgijev in
mnogo tajnih listin, ki so bile ukradene
iz stanovanja Nikole Pašića.

V SPOMIN NARODNEMU BORI- TELJU.

Beograd, 24. aprila. Omladina sa-
mostalne stranke priredi 6. maja veliko
proslavo v spomin Jovana Skerlića.

INTERVJU.

Beograd, 24. aprila. »Pravda«
javlja, da je priobčila »Gazette de
Lausanne« intervju nekega madžar-
skega novinarja z ministrom notranjih
zadev Svetozarom Pribičevićem, ki je
izjavil, da je uverjen, da se bodo, ka-
kor hitro bo mir, stvorili prijateljski
odnosi med Jugoslavijo in Madžar-
sko, ker so njihovi interesi slični in ni-
ma je skupna obramba proti Nemčiji.
Seveda je pa mogoče, da bi Madžari
bili istočasno zvezani z nami in Lahi,
Madžari bodo imeli tudi pristan na
morje, o koridoru čez naše ozemlje pa
seveda ne more biti govora.

Poročila ljubljanskega dopisnega urada.

POLOŽAJ V PARIZU.

LDU. Bern, 23. aprila. Jugoslovanski
tiskovni urad v Parizu poroča: Če-
prav je bila napovedana na torek reši-
tev vprašanja, je položaj ostal vendar
isti. Lista »Paris Midie« in »Soir« na-
daljuje svoja pesemistična naziranja.
»Paris Midie« pravi: Ali bi ne bilo bol-
še opisati aktualni položaj, tičeč se ja-
dranskega problema, kakor pa reči, da
je zašlo v zagato. Italijanska misija de-
mentira vzroke odsotnosti Orlanda pri
ponedelški seji, sklicujoč se na dej-
stvo, da se je pripravil k odhodu v
Rim. Orlando ni bil navzoč; ta seja je
imela le edini namen informirati Wil-
sona.

NA MEJI.

Ljubljanski dopisni urad poroča z
dne 24. aprila iz uradnega vira: Polo-
žaj je neizpremenjen. — V odseku
Ljubelj so tekmo 22. in 23. aprila nem-
ške patrole trikrat prekorale demar-
kacijsko črto. Naši oddelki so jih pre-
gnali in ujeli enega Nemca.

IZ IDRIJE.

Žiri, 24. aprila. Laška nasilja v
Idriji se nadaljujejo. Radi znanih pro-
filaških izjav učiteljstva je laško po-
veljstvo izdalo ukaz, da se realni ravnatelji
Baeblert internirajo v Afriki. Strano-
je zastražili njegovo stanovanje.
Ravnatelj Baeblert je pa ušel in po štiri-
dnevem skrivanju po hribih prišel
danes v Žiri.

NEMCI GREDO V PARIZ.

LDU. Berlin, 23. aprila. (Dun. Kor-
ur.) WU poroča: Odgovor maršala Fo-
cha na nemško brzojavko z dne 21. t.
m. se glasi: Nemški delegati lahko od-
potojuje, če so v to pripravljani. Doku-
pota se jim svobodno gibanje v svrhu iz-
polnitve njihove misije. Istotako imajo
tudi popolno svobodo za brzojavno in
telefonično zvezo s svojo vlado. Kakor
doznava WU, bodo delegati in zastop-
niki listov v ponedeljek odpotovali iz
Berlina.

INTERIM.

LDU. Berlin, 23. aprila. (Brezlič-
no.) Iz Washingtona se poroča: V kro-
gih, ki so bližnji predsedniku Wilsonu,
se poroča o dogovoru med alijancami, da
se mora Francija in s tem tudi ves svet
zastiti proti vsakršnemu napadu med
dobi, ki leži med podpisom mirovne po-
godbe in med ustanovitvijo zveze na-
rodov. Ni še gotovo, katero obliko bo
imel ta dogovor, ali oblike pogodbe,
sveze ali prostega zagotovila. Francija
paš sama na svojo varnost in ako ji
dogovor to nudi, je načelno zadovoljna
z vsako obliko dogovora. Predsednik
Wilson, ki je naziranj, da nudi zveza
narodov, čim se je ustanovila, Franciji

načevano varnost, je o smotrenosti na-
časnega dogovora ravnatako prepričan,
vendar pa želi, zvezi svojim načelom;
da se dogovor takoj razglasi.

Aprovizacija.

† Nove izkaznice za kruh in moko.
Pri prihodni krušni komisiji v petek se
bodo izdajale 3 vrste izkaznic in sicer:

A izkaznice za kruh. B izkaznice za
moko za kruh in C izkaznice za krušno
moko. Kdor hoče kruh in moko za pecivo
oziroma za kruh dobi A in B izkaznice,
kdor hoče samo moko, to je moko za kruh
ozi. pecivo ter moko za kruh dobi B in C
izkaznice. Da se strankam, ki hočejo kruh,
da popolno izbiro prodajalnih kruha, se bo-
do v petek izdajale pri krušnih komisijah
od 8. do 10. ure le izkaznice za kruh in
moko, od 10. do 12. ure pa izkaznice za
samo moko. Prodajalne kruha in moke za
kuho ozi. pecivo, ostajajo neizpolnjene,
ne, prodajalne krušne moke pa se objavijo
vsakih 14 dni, ker se bodo prodajalci kru-
ne moke menjavali.

† Krušno moko bodo prodajali v času
od 27. aprila do 10. maja na nove izkaznice
za 11. in 12. teden:

V I. okraju: na močne izkaznice C
št. 1 in 2 Ravnekar, Pred škofijo, na močne
izkaznice C št. 3 in 4 Friedrich, Poljanec
cesta;

V II. okraju: na močne izkaznice C
št. 5, 6 in 7 Žetko, Sv. Florijana ulica, na
močne izkaznice C št. 8, 9 in 10 Jeranič,
Karlovška cesta;

Награда је

Zagredaj je

5 do 7 vagonov hrastov

v debelini od 2—9 col. Knor je kupec, naj se zglati takoj pri
upravnistvu Slovenskega Naroda, kjer izve naslov. 4423

Trg. Šped. in komis. del. družba BALKAN v Ljubljani, Du-
najska cesta 33, ima na prodaj večjo množino

praznih sodov

v različnih velikosti po ceni K —45 za liter

! SVETLA !

Baterije žarnice, elektrotehnični predmeti, (izdelek svetovne slovenske
tvornice). Generalna reprezentanca za en gros v kraljestvu SHS

JANKO POGACAR, ZAGREB, 1882

časno Ljubljana, **litrska ulica št. 29/1.**

10 vagonov 1^a bos. suhih sliv
je naprodaj po K 3'60 kg.
Naslov pove uprav. Slovenskega Naroda.

— Odvetnik in kazenski zagovornik —

Dr. ALOJZIJ KOBAL

je odprl svojo pisarno v Ljubljani, Dalmatinova ulica 3,

skupno z odgovornikom gosp. dr. Francem Novakom.

**Hrastov, bukov, smrekov les, deske, blode kupi
tovarna pohištva in parketov Zg. Gameljše nad
Ljubljano.**

Cejene ponudbe na

Vido Bratovž

velikna pohištva. Ljubljana, Marške Torzile cesta št. 13

3938

VINO stare
in **slivovke rum itd**

VINO, novo, shrovinu, tam ka-
— nudim po najnižjih cenah. —
KUPUJEM suhe gobe, dobre vreče in želod-
M. RANT, KRANJ.

Razpis.

Pri mestnem užitninskem zakupu je izpraznjenih več
prejemniških, pregledniških in pazniških mest
 Prošnje za ta mesta je vlagati do 30. t. m. pri podpisane
 ravnateljstvu.

Ravnateljstvo mestnega užitninskega zakupa Dunajska c. 29

Inž. Tone Turk
Slavica Turk

poročena
Celje — Ljubljana 22. aprila 1919.

DARUVAR Mineralno i blatno kupalište.
Slavonija Radioaktivni topli izvori. Najuspešnije lečenje: reumatizma, lochlaza, poljedica od raznih ozljeda, ženskih bolesti, slabokrvnosti i opće slabosti. 3707
Ugodno ljetovaliste. Dobra opskrba!
 Cijelu godinu otvoreno. — Glavna sezona od svibnja do rujna.